

цим низка проблем, пов'язані з таким захистом вимагають свого законодавчого врегулювання.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України: Основний Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – ст. 141.
2. Цивільний кодекс: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст.356.
3. Деревнин В.С. Понятіе способов защиты и их классификация в украинском гражданском праве / В.С. Деревнин // Актуальні проблеми захисту права власності: матер. кругл. столу (м. Одеса, 17 червня 2016 р.) / за заг. ред. д.ю.н., проф. Є. О. Харитонова. – Одеса : Фенікс, 2016. – С. 12-14.
4. Пастухов О.М. Авторське право у сфері функціонування всесвітньої інформаційної мережі Інтернет: дис.... канд. юрид. наук: 12.00.03 / О.М. Пастухов. – К., 2002. – 173 с.

*Ланова Анастасія Юріївна, Кудінова Катерина Валеріївна,
студенки 1-го курсу магістратури
факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник: к.ю.н., доцент Берназ-Лукавецька О.М.*

ДЕКЛАРАЦІЯ ПРО НАДАННЯ ПЕРВИННОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ЯК ЦИВІЛЬНИЙ ДОГОВІР

Українське законодавство пережило чимало змін та реформ. Одна з таких нещодавно торкнулася медичної сфери суспільного життя. Стаття 3 Конституції України визначає, що життя та здоров'я людини визнаються найвищою соціальною цінністю. І насамперед медичні правовідносини повинні це забезпечувати. Однак, зважаючи на стан медичних закладів, заробітну платню медичних працівників та якість надання ними послуг, постають певні питання щодо виконання норми прямої дії основного закону держави.

Одне з таких питань намагалося вирішити Міністерство охорони здоров'я України (далі – МОЗ), затвердивши в березні 2018 року Порядок вибору лікаря, який надає первинну медичну допомогу, та форму декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу. Це порядок визначає, що кожний громадянин України (в наказі вживається термін «пацієнт»), незалежно від місця проживання, має право вибрати лікаря, до кого він може звертатися за медичною допомогою. Такі правовідношення закріплюються Декларацією, яка

також є цивільним договором, оскільки містить предмет зобов'язання, сторони та їхні права та обов'язки [1].

Предметом договору є надання первинної медичної допомоги – це медична допомога, що передбачає надання консультації, проведення діагностики та лікування найбільш поширених хвороб, травм, отруєнь, патологічних, фізіологічних (під час вагітності) станів, здійснення профілактичних заходів; направлення відповідно до медичних показань пацієнта, який не потребує екстреної медичної допомоги, для надання йому вторинної (спеціалізованої) або третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги; надання невідкладної медичної допомоги у разі розладу фізичного чи психічного здоров'я пацієнта, який не потребує екстреної, вторинної (спеціалізованої) або третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги [2].

Працівники МОЗ зазначають, що проведена реформа – крок до запровадження медичних послуг якості європейського рівня. Безумовно, це великий плюс, оскільки Україна останні 4,5 роки інтенсивно прямує до вступу в ЄС, де медична сфера розвинута до фантастичної ступені. Лікарі роблять справжні дива та отримують за свою роботу достойну заробітну платню. Через великий рівень корупції серед чиновників та низьку мотивацію вітчизняних лікарів Україна в медичній галузі (та у всіх інших сферах) відстає від Європи на десятки років, використовуючи обладнання, приміщення та знання часів Радянського Союзу.

У 2018 році заклад, в якому працює сімейний лікар, терапевт чи педіатр, отримує пряму річну оплату за обслуговування кожного пацієнта, який уклав з ним договір. Середня виплата на первинній ланці складає близько 370 грн на одного пацієнта, у 2019 складатиме 450 грн. Практика у 2000 пацієнтів може мати річний дохід від 740 000 грн до 1 000 000 грн у 2018 та від 900 000 до 1 200 000 грн у 2019. У цей бюджет входять оренда кабінету, оплата роботи лікаря, медсестри (фельдшера), прості витратні матеріали та часткове покриття аналізів. Близько половини цих коштів – видатки практики, все інше – зарплата працівників (лікаря, медсестер, фельдшерів). За цими тарифами закладам первинної медичної допомоги буде платити держава [3].

Щодо позитивних рис такої новели можна зазначити велику заробітну платню лікарів, договірне закріплення правовідносин пацієнта з лікарем, безумовна безоплатність медичних послуг, які надаються за цією Декларацією. Більш того, лікарям встановили нормальний ліміт: сімейний лікар може обслуговувати 1 800 пацієнтів, терапевт – 2 000, педіатр – 900. Якщо 1800 поділити на 360, виявиться, що в середньому лікар загальної практики може прийняти в день 5 пацієнтів. Так, враховуючи вихідні, святкові дні та відпустку,

але не обов'язково переохворіють всі дві тисячі за рік. Отже, міністри таким чином намагалися вирішити питання з навантаженням на лікарів та чергами, бо кожен, звертається до лікаря, якому довіряє. Звичайно, укладання такої Декларації – це лише право, а не обов'язок, тому звернутися до цього лікаря можуть пацієнти, які потребують його допомоги, але не уклали з ним договір. Таким чином, проблема з чергами не вирішиться ще найближчі 10 років.

Якщо звернутися до змісту Декларації, то вона не закріплює прямо права та обов'язки лікаря та пацієнта, а містить лише реквізити сторін та обов'язок лікаря надавати первинну медичну допомогу. Зміст правовідносин закріплює Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», тому немає сенсу дублювати їх в договорі, адже функція лікаря не одне тисячоліття загальновідома – надати пацієнтові медичну допомогу. Закон лише конкретизує, в якому обсязі.

За критеріями класифікації договорів Декларацію можна визначити як консенсуальну, безстрокову (припинення Декларації можливе у вичерпному переліку визначеному Законом випадків), безоплатну (адже кошти сплачує держава), двосторонню, оскільки обидві сторони мають права та обов'язки.

Таким чином, затвердження декларації про надання первинної медичної допомоги є позитивним кроком у розвитку медичної сфери суспільного життя, оскільки передбачає формальне закріплення правовідносин між лікарем та пацієнтом та створення принципово нової системи оплати праці лікарів, що давно потребує вдосконалення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19 листопада 1992 р. № 2801-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 4. – Ст. 19.
2. Про затвердження Порядку вибору лікаря, який надає первинну медичну допомогу, та форми декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу: Наказ Міністерства охорони здоров'я від 19 березня 2018 р. № 503 /. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0347-18>
3. Як обрати сімейного лікаря /Міністерство охорони здоров'я України. – URL: <http://moz.gov.ua/jak-uklasti-dogovir-z-likarem>.